

**LEPOTE
BLOŠKE
PLANOTE**

Slika 1: Bloški bik, Janez Hiti

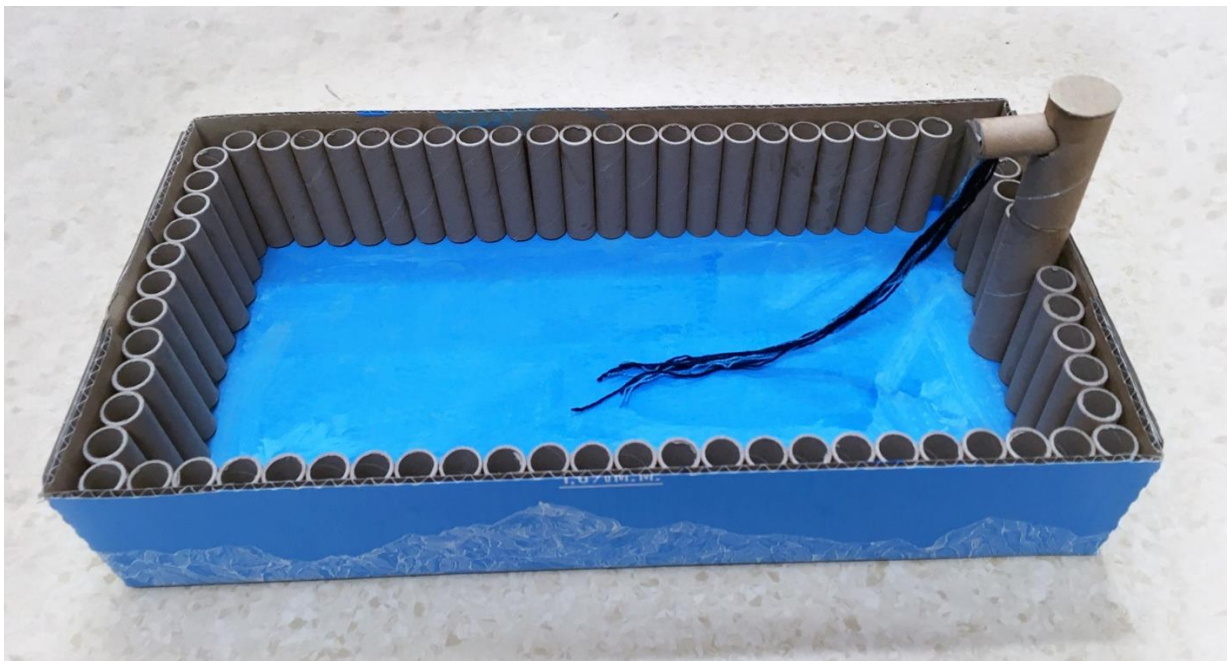

Slika 2: Zgornja štirna

VODE

Učenci 4. razreda so v času podaljšanega bivanja izdelali vaški vodnjak – B'č. Izdelali so ga iz odpadnega materiala (kartonska škatla, kartonski tulci, volna). S pompočjo tulcev so "sezidali" trdno korito, pričvrstili so "litoželezno" pipo in v vodnjak s pomočjo volne in barv "napolnili" vodo.

Učenci 5. razreda so dobili raziskovalno nalogo o vaških vodnjakih. Ugotovili so, da je na Blokah 45 vasi in zaselkov in skoraj vsaka vas je imela nekoč svoj vodnjak ali dva, ki so ga imenovali B'č ali ŠTIRNA. Vodnjaki so bili vir pitne vode, vode za gospodinjstvo (pranje), vode za gašenje, saj so bile takrat hiše večinoma krite s salmo..., korita ob njih pa za napajanje živine zjutraj in zvečer. Danes je veliko vodnjakov zapuščenih, nakateri pa v danjašnjih časih ponovno postajajo vse bolj pomemben vir vode za pitje, zalivanje in ponekod tudi za poletno osvežitev otrok. V nekaterih vodnjakih lahko najdete tudi ribe, ki so jih tja umetno naselili, žabe, paglavce...

Slika 3: Štirna ali B'č

ŽIVALI IN RASTLINE

Učenci 4. razreda so s svojimi pridnimi rokami in spretnimi prstki naredili trganko, ki predstavlja naravno bogastvo Bloške planote. To so obširni z lesom bogati listnati in iglasti gozdovi. Učenci 5. razreda pa so se spopadli z mogočnim bloškim volom in sočnimi pašniki, kjer se je nekoč pasel, rasel in pridobival na svojem slovesu.

Bločani so v preteklosti veljali za najboljše rejce in prekupčevalce z govedom. Njihov sloves o dobrih bloških volih je segal daleč v "deveto vas". Na sejmih širom Slovenije in Hrvaške so kupovali "skumrane" – suhe in sestradane vole in jih preko leta z dobro bloško krmo vzredili v močne živali za delo napolju in v gozdu. Take so v jeseni na Mihaelovem sejmu prodali za dobre denarce. Tako kot Bločani so bili odločni, močni in trmasti tudi njihovi voli. Volov danes na Blokah ni več, je pa ostal rek – Trmast kot bloški vol.

Slika 4: Bloški vol

ZNAMENITOSTI

Z učenci smo spoznali bloškega smučarja, njegove smuči, oblačila tistega časa in pomen smučanja v starih časih. S svojimi spretnimi prstki so učenci umetelno ustvarili pravega bloškega smučarja, ki so ga naredili s pomočjo plastelina, dodali so mu lesene paličice za smuči in špino za palico, s katero se je odrival in lovil ravnotežje.

Bločani so smuči izdelovali kar sami. Zanje so uporabljali domači brezov, bukov, brestov les... Zaradi svoje gostote in lahkega ukrivljanja so imeli najraje bukov les. Smuči so bile dolge približno 150 cm in široke do 20 cm. Na njih pa so bili usnjeni jermeni za pritrjevanje čevljev. Tako kot danes so si tudi tedaj pomagali s palico, le da je bila ta lesena in dolga tja do dveh metrov. Z njo so zavirali, spreminjali smer, hkrati pa jim je služila tudi kot opora.

Danes ne smučamo več kot nekoč, a tu in tam se na bregu za šolo še spremenimo v prave bloške smučarje in se po strmini spustimo s starimi bloškimi smučkami ter tako vsaj malo spoznamo, kako so nekoč živeli naši predniki. Se pa v zimskem času med športno vzgojo radi podamo na tek na smučeh, če nam je le zima naklonjena s svojo belo snežno odejo.

Slika 5: Bloški smučar

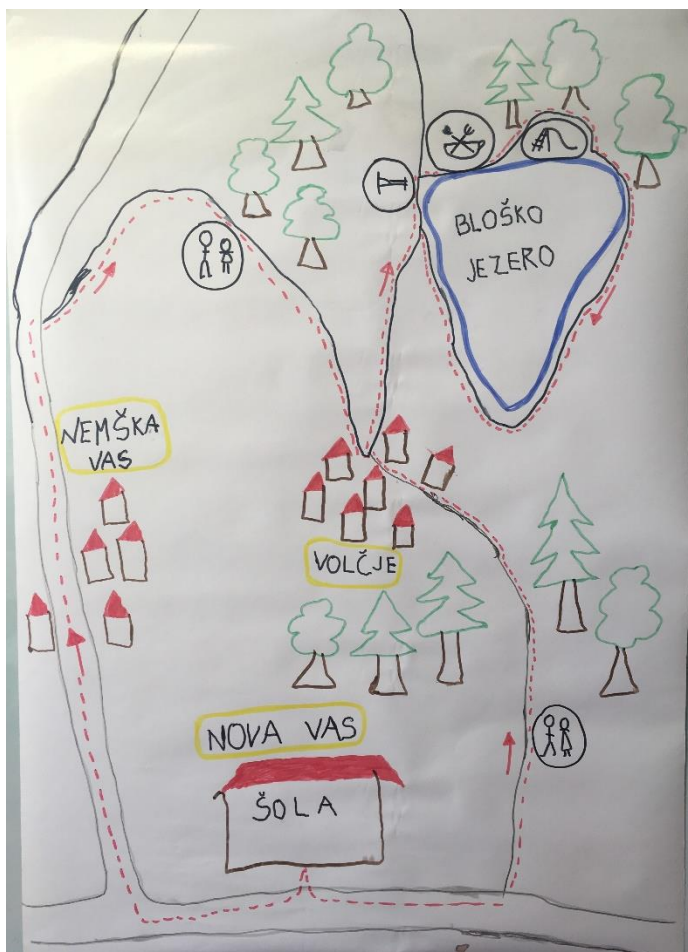
AKTIVNOSTI

Predstavili smo vam tudi popotni zemljevid za vse, ki bi se iz Nove vasi želeli peš odpraviti do Bloškega jezera na Volčjem.

Na Bloški planoti je vedno živahno in razgibano. Kadar zima pobeli naše poljane, k nam od vsepovsod pridejo ljudje, ki radi tečejo na smučeh po lepo urejenih tekaških progah. Ko spomladi ozelenijo travniki, se vrnejo lastovke, štoklje, travnike prekrije odeja cvetlic in takrat je že pravi čas, da se s kolesom poženemo čez drn in strn po naši planoti. In ko se voda v Bloškem jezeru vsaj malo ogreje nad ledišče, se pogumni Bločani že kopamo. Turisti pa v vodi raje čofotajo v poletnih mesecih, ko je prijetno toplo. Najmlajšim pride prav urejeno otroško igrišče, malo večjim pa vodni tobogan. Lakoto in žejo si lahko potešijo v okrepčevalnici poleg jezera.

Vsako leto se v pomladanskih dneh učenci skupaj s starši in sorodniki podamo na pohod od šole do Bloškega jezera. To je za nas postal že kar tradicionalni pohod generacij. Tudi mi ob jezeru naredimo daljši postanek, kjer se okrepčamo in si dan popestrimo s športno-družabnimi igrami.

Lepo vabljeni, da se tudi vi kdaj ohladite v našem jezeru, popijete limonado ali pa se v senci mogočnih dreves odpočijete ob pogledu na čudovito naravo in preberete kakšno lepo knjigo.

Slika 6: Popotni zemljevid do Bloškega jezera

MISEL O KRAJU

Če človek resnično ljubi naravo, lahko povsod najde lepoto.

Vincent van Gogh

Z vami smo bili:

- učenci in učenke 4. in 5. razreda OŠ Toneta Šraja Aljoše, Nova vas
- mentorici Anica Sterle in Manja Žeželj
- avtorica fotografij: Anica Sterle

Število vključenih otrok v projekt: 32